

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงาน
การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

Participation in the Protection and the Solution of Drug Problem of
Huay Sai Sub-district Administrative Organization,
Sankampaeng District, Chiang Mai Province

นายชาคริต ธิสา¹

ภาพจาก: <http://ntsinw.com/wp-content/uploads/2013/07/94.jpg>

★ บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลห้วยทราย ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวในแต่ละครัวเรือนจำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้น ประกอบด้วย

นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากการดำเนินงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การตัดสินใจ ด้านการดำเนินงาน ด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศ อายุและตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกันไป

★ Abstract

This study aimed at investigate the people's participation in the the protection and the solution of drug problems of Huay Sai Sub-district Administrative Organization, Sankampaeng District, Chiang Mai Province. The samples were 340 family heads residing in Huay Sai Sub-district Administrative Organization. The instruments included a series of questionnaires on the people's participation in the protection and the solution of drug problems which consisted of 4 aspects: the participation in: decision making, work implementation, work monitoring and evaluation, and receiving benefits from work. The obtained data were analyzed by computerized program drawing on the statistical formulae: percentage, mean and standard deviation. The findings of the study are as follows.

The participants had joined in all the 4 activities: decision making, work implementation, work monitoring and evaluation, and receiving benefits from work, at a moderate level. The participants with different sexes, ages, and work positions had participated in the protection and the solution of drug problems at different levels.

* บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นและชุมชน โดยมีองค์กรผู้รับผิดชอบ มีอิสระในการใช้ดุลยพินิจ มีเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการดำเนินงานแยกออกจากราชการส่วนภูมิภาค แต่องค์กรปกครองท้องถิ่นก็มีได้มีอธิปไตยในตัวเอง ยังต้องอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง ตามวิธีการที่เหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551: 54)

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติ เพราะเป็นสถาบันที่ฝึกหัดให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครอง ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของท้องถิ่นอันเป็นที่อยู่ของตนเอง เกิดความหวงแหนและความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผลให้ประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551: 54)

การปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจหรือกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินกิจการบางอย่างเพื่อผลประโยชน์ของรัฐและผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง การปกครองท้องถิ่นมีหลายรูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร (กทม.) และเมืองพัทยา แต่การปกครองท้องถิ่นที่สอดคล้องกับการปกครองระดับชาติมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551: 54)

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย เป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่กระจายอำนาจ (Decentralization) ออกไปสู่ท้องถิ่น ตามแนวคิดที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง รวมทั้งสามารถตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหารที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือว่าเป็นบันไดของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

จากแนวคิดของการกระจายอำนาจของท้องถิ่นเพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการไปถึงตัวประชาชนให้มากที่สุด และถือเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นกับประชาชน มีส่วนทำให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐและต่อหน่วยงานด้วย โดยเป็นส่วนที่เอื้อต่อการ

ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในชุมชน

ปัญหาหนึ่งของชุมชนที่ต้องการแก้ไขปัญหายอย่างจริงจัง คือ ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้ากำลังเป็นปัญหาและเป็นภัยคุกคามที่ร้ายแรงของชุมชนและเป็นปัญหาที่เรื้อรังมานาน ที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเนื่องจากเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายเป็นเขตพื้นที่ที่ติดต่อกับเขตอำเภอคอยสะเกิดและเขตอำเภอแม่อน จึงทำให้เป็นช่องทางการขนส่งยาเสพติดได้สะดวก จึงทำให้เป็นปัญหายอย่างยืดยาวต่อชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพงจึงเป็นพื้นที่ที่มียาเสพติดมากเป็นอันดับต้นๆ ของจังหวัดเชียงใหม่และพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายก็มีประชาชนค้ายาเสพติดและติดยาเสพติดมากเป็นอันดับต้นๆ ของอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เช่นกัน (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2549: 3)

แม้ว่าในระยะที่ผ่านมา ทุกรัฐบาลจะพยายามหาหนทางแก้ไขปัญหาดังแต่ปัจจัยที่เอื้อต่อการเกิดและการแพร่กระจายของยาเสพติด เช่น ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนแหล่งอบายมุขต่างๆ ได้แก่ สถานบริการและสถานบันเทิงต่างๆ ก็ยังคงมีอยู่ทั่วไป การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในช่วงที่ผ่านมา แม้ว่าจะประสบผลสำเร็จเป็นที่พึงพอใจของแต่ละองค์กรก็ตาม แต่หากพิจารณาในภาพรวมแล้ว นอกจากจะไม่มีแนวโน้มลดลงแล้ว ยังปรากฏว่าปัญหายาเสพติดกลับมีการขยายตัวรุนแรงมากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม รวมถึงระบบการเมืองการปกครองที่ทำให้เกิดช่องว่างในการแสวงหาผลประโยชน์จากการค้ายาเสพติด ในขณะที่โครงสร้างทางครอบครัวของสังคมไทยมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวและมีขนาดเล็กลง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอยู่ร่วมกันในลักษณะครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ปัญหาจากการดูแลเด็กและผู้สูงอายุ ความมั่นคงและความอบอุ่นในครอบครัวถือว่าเป็นด้านแรกในการคุ้มครองป้องกันภัยจากยาเสพติดให้น้อยลงพร้อมกับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวได้เปลี่ยนไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดปัญหาเยาวชนและปัญหาสังคมมากยิ่งขึ้น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เมื่อกล่าวถึงการแก้ไขปัญหายาของชุมชน สังคมประเทศชาติเข้าใจว่าผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการสะท้อนถึงแนวคิดที่รวมศูนย์ปัญหาและการแก้ไขปัญหาวัวที่กลไกของรัฐในลักษณะจากบนลงล่าง ประชาชนเป็นเพียงผู้รับผลหรืออย่างดีที่สุดก็เป็นผู้ได้เพียง

ภาพจาก: [http://pr.prd.go.th/rayong/
images/article/news2513/
n20130418190909_32668.jpg](http://pr.prd.go.th/rayong/images/article/news2513/n20130418190909_32668.jpg)

ผู้ให้ความร่วมมือหรือสนับสนุนการแก้ปัญหาเท่านั้น การแก้ปัญหาในลักษณะนี้ดำเนินการมาเป็นเวลานานจนกลายเป็นการผูกขาด โดยรัฐเป็นผู้แก้ปัญหาซึ่งการแก้ปัญหาในลักษณะนี้มักจะไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ยั่งยืน ส่วนใหญ่ทำได้เพียงการชะลอปัญหาหรือหยุดยั้งปัญหาได้ชั่วคราว แต่เมื่อใดที่รัฐขาดความสนใจ หยุดการดำเนินการปัญหาก็จะเกิดขึ้นอีก ซึ่งการแก้ปัญหาลักษณะนี้เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก

ทั้งนี้ เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทั้งยังเกิดความรู้สึกว่าภาระหน้าที่การแก้ปัญหาเป็นเรื่องของรัฐไม่ใช่เรื่องของตนเองหรือชุมชนที่จะรับผิดชอบ ลำพังหน่วยงานของภาครัฐไม่สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาสาเหตุของชุมชนให้สำเร็จลุล่วงได้เพราะในแต่ละพื้นที่มีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน ผู้ที่เข้าใจถึงสภาพปัญหาความเป็นไปและแนวทางในการแก้ไขปัญหาก็ได้อย่างถูกต้อง คือประชาชนในพื้นที่นั้นๆ ทั้งนี้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่ค่อนข้างสลับซับซ้อนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข จึงต้องเป็นการกระทำที่ร่วมกันของทุกคนทุกองค์กร ทุกหน่วยงานในชุมชน

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจและต้องการศึกษาว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา จะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงและดำเนินงานในโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อันจะนำไปสู่องค์การบริหารส่วนตำบลปลอดยาเสพติดและนำไปปรับใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

*** วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ อายุและตำแหน่งหน้าที่

*** ประโยชน์ของการวิจัย**

1. ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อได้ข้อมูลอันเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

* สมมติฐานของการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมต่อโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมต่อโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่างกัน
3. ประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีส่วนร่วมต่อโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ต่างกัน

* ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษากลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 8 หมู่บ้าน 2,241 ครัวเรือน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุและตำแหน่งหน้าที่

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินงานด้านผลประโยชน์จากการดำเนินงาน และด้านการติดตามและประเมินผล

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่รวบรวมจากการออกแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูล ที่ผู้วิจัยรวบรวมไว้ ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน หนังสือ เอกสาร วารสาร เอกสารทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

* วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม มีขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาจากการเก็บข้อมูล ได้แก่ ประชาชนทั้งหมดในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 หมู่บ้าน ซึ่งมีครัวเรือนทั้งสิ้น จำนวน 2,241 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนในตำบลห้วยทราย จำนวน 340 คน หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรในการคำนวณของ Taro Yamane (เศรษฐา เศรษฐีธร. 2541: 44)

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกแก่การคำนวณและตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนประชากรได้อย่างสมบูรณ์ จึงใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 ตัวอย่าง

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยให้คำนวณตามสัดส่วนของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในแต่ละหมู่บ้าน และผู้ตอบแบบสอบถามคือตัวแทนจำนวน 1 คน ในแต่ละครัวเรือน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 340 คน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ครั้วเรือนและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

พื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย	จำนวนครั้วเรือน (หลัง)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(คน)
หมู่ที่ 1 บ้านแม่ตาด	221	33
หมู่ที่ 2 บ้านหนองสะ	283	43
หมู่ที่ 3 บ้านลำตอง	422	64
หมู่ที่ 4 บ้านสันเข้าแคบกลาง	327	50
หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งต้อม(บ้านหม้อ)	402	61
หมู่ที่ 6 บ้านคอยชีว	287	43
หมู่ที่ 7 บ้านป่าดิง	137	21
หมู่ที่ 8 บ้านห้วยทราย	162	25
รวม	2,241	340

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิด (Close-ended Questions) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในแต่ละหมู่บ้าน จำนวน 340 คน อาทิเช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของคำถาม ดังนี้ คือ

ระดับการมีส่วนร่วมมาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จะมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ผู้วิจัยได้

กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนของคำถาม ดังนี้ คือ

มีปัญหาและอุปสรรคมาก ให้คะแนน 4 คะแนน

มีปัญหาและอุปสรรคปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน

มีปัญหาและอุปสรรคน้อย ให้คะแนน 2 คะแนน

มีปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด ให้คะแนน 1 คะแนน

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะด้านปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เพิ่มเติม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาครั้งนี้ ทำโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนการเก็บข้อมูลดังนี้

1. ก่อนแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างและประเด็นคำถามในแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้ช่วยงานวิจัยที่ลงพื้นที่มีความเข้าใจ และสามารถชี้แจงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง

2. การแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 หมู่บ้าน จำนวน 340 คน

3. รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติต่อไป

การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยดำเนินการดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 ระดับความต้องการการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายจากค่าคะแนนเฉลี่ย

เกณฑ์การแปลความหมายของช่วงคะแนนระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

1.00 - 1.75 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

1.76 - 2.51 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย

2.52 - 3.27 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

3.28 - 4.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก

ส่วนที่ 3 ระดับปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายจากค่าคะแนนเฉลี่ย

เกณฑ์การแปลผล ดังนี้

1.00 - 1.75 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

1.76 - 2.51 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรคน้อย

2.52 - 3.27 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรคปานกลาง

3.28 - 4.00 หมายถึง ระดับปัญหาและอุปสรรคมาก

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะด้านปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการนำแบบสอบถามที่มีผู้กรอกแบบสอบถามมารวบรวมเป็นหมวดหมู่ แล้วจัดกลุ่มแยกออกเป็นประเด็นต่างๆ เพื่อนำเสนอในรูปแบบบรรยายเชิงพรรณนา

* สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 9,501-12,500 บาท เป็นประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในหมู่บ้าน และมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 20 ปี

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละรายข้อพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินงานตามศักยภาพและทรัพยากรของชุมชนหรือหมู่บ้านมากที่สุดและมีส่วนร่วมในการกำหนด กฎระเบียบของชุมชนหรือหมู่บ้านในการควบคุมหรือปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชน

มีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการในการป้องกันหรือต่อต้านยาเสพติดมากที่สุดและประชาชนมีส่วนร่วมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดน้อยที่สุด

ภาพจาก: <http://image.bangkokbiznews.com/media/images/size5/2013/05/01/e65fba65a758ij76egah9.jpg>

การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเองและครอบครัวจากการที่ชุมชนปลอดยาเสพติด มากที่สุด และมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ในการรับรางวัลหรือค่าตอบแทนหรือประกาศเกียรติคุณจากการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดน้อยที่สุด

การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม ประชาคมเพื่อติดตามและประเมินผลการจัดทำกิจกรรมหรือโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดมากที่สุดและมีส่วนร่วมในการเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการน้อยที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ดังนี้

ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมต่อการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1

ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2

ประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกันตามตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนมีปัญหาต่อการเกรงกลัวอันตรายหรือผลกระทบที่จะได้รับต่อตนเองและครอบครัว จึงส่งผลให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดน้อยลง รองลงมา ได้แก่ ปัญหาการขาดแรงจูงใจหรือไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายและสืบเนื่องมาจากการติดต่อประสานงานระหว่างตัวแทนชุมชนกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย มีอยู่อย่างต่อเนื่อง มีการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้ปัญหาการประสานงานระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายกับประชาชนในพื้นที่ที่มีผลต่อการเข้ามามีมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับต่ำที่สุด

แนวทางแก้ไขปัญหามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

1. ประชาชนมีความเห็นว่า ด้านปัญหาความปลอดภัยต่อตนเองและครอบครัวที่อาจเกิดอันตรายจากการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดนั้น ควรมีการปิดข้อมูลผู้ให้เบาะแสหรือผู้ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ไว้เป็นความลับ ควรจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมกับการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในรูปแบบต่างๆ เช่น การประกวดบุคคลตัวอย่างด้านการมีส่วนร่วมป้องกันยาเสพติดหรือการให้เงินรางวัลตอบแทน ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อฟื้นฟูและบำบัดผู้ติดยาเสพติด

* อภิปรายผล

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาพบข้อมูลที่น่าสนใจมาอภิปรายผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย โดยภาพรวมประชาชนในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในนโยบายของรัฐบาลและขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับ โสภิต สุวรรณะ (2541: 16-17) ที่ได้สรุปเงื่อนไขของการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนว่า การกระจายอำนาจทางการเมืองยังเป็นลักษณะการรวมอำนาจสู่ศูนย์กลาง ย่อมไม่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมได้อย่างแท้จริง กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงใช้กลไกและรูปแบบดั้งเดิมที่ไม่ได้เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางของการจัดทำกิจกรรม แต่เป็นเพียงผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ทางองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดขึ้น

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประชาชนในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ซึ่งเกิดจากปัญหาการเกรงกลัวต่ออันตรายจากผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่อาจส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัวของผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือโครงการกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ประกอบกับการขาดการประชาสัมพันธ์หรือการติดต่อสื่อสารให้เข้าร่วมกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ซึ่งสอดคล้องกับ ถนัด โปยา (2541: 7-10) ที่สรุปว่า การสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชนจะต้องอาศัยองค์ประกอบหลายประการ ได้แก่ การติดต่อ

สื่อสารที่ดีมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ร่วมกันทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการและมีตัวแทนที่เหมาะสม รวมทั้งมีส่วนร่วมในการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินกิจกรรม

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์จากการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด ประชาชนในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้มีสาเหตุมาจากการขาดแรงจูงใจที่จะเข้าร่วม เนื่องจากการดำเนินงานที่ขาดความต่อเนื่องและไม่มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับประชาชนไม่ได้รับผลตอบแทนโดยตรงจากการเข้าไปร่วมดำเนินงาน เช่น ไม่มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินการที่ชัดเจน ไม่มีรางวัลหรือผลประโยชน์ตอบแทนที่เห็นเป็นรูปธรรม เป็นต้น

4. สำหรับส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ประชาชนในตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง อาจมีสาเหตุมาจากการไม่มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การจัดทำกิจกรรมหรือโครงการและการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดยังขาดความชัดเจนและต่อเนื่อง กิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นโครงการที่ทำขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลหรือจังหวัด โดยการเน้นไปที่การให้เงินอุดหนุนมากกว่าจะเป็นการจัดทำกิจกรรมขึ้นเองโดยริเริ่มจากชุมชน ทำให้การเข้ามามีส่วนร่วมติดตามและประเมินผลจากประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สานิต ธนทวี (2541: 24-25) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในจังหวัดกำแพงเพชรประการหนึ่ง คือ การประสานนโยบายและแผนยังไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจากชุมชน ขาดการวางแผนกลยุทธ์ในการทำงาน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชน เพราะการต่อสู้กับยาเสพติดเหมือนการแย่งชิงประชาชน หากประชาชนไม่ตกเป็นเหยื่อและให้ความร่วมมือกับรัฐแล้วยาเสพติดก็อยู่ไม่ได้

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในนโยบายขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจให้แก่ประชาชนโดยการจัดกิจกรรมหรือการประชุมประชาคมเพื่อระดมความคิดจากประชาชนนำมากำหนดเป็นนโยบายหรือรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมมากขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงประชาชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยผ่านตัวแทนชุมชน มีการกำหนดกฎระเบียบในชุมชนร่วมกัน ในขณะเดียวกันก็ให้ความคุ้มครองผู้ที่เข้าร่วมในการให้ข้อมูลหรือเบาะแสด้านยาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การปกปิดข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแสด้านยาเสพติดเป็นความลับและให้ผลตอบแทนในรูปตัวเงินหรือประกาศเกียรติคุณเพื่อจูงใจในการเข้าร่วมการดำเนินงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

3. ควรเพิ่มกิจกรรมเสริมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับผลประโยชน์ให้ชัดเจนและต่อเนื่อง เป็นการสร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชน เช่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อประกวด แข่งขันหมู่บ้านดีเด่นด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยนำเงินรางวัลที่ได้ไปพัฒนาในหมู่บ้านหรือมอบเป็นทุนประกอบอาชีพ เป็นต้น

4. ด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใสตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 กล่าวคือ การเผยแพร่ข้อมูลทั้งก่อนและหลังดำเนินการ โดยมีตัวแทนจากประชาชนเข้าร่วมเป็นกรรมการดำเนินการและตรวจสอบติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

- ถนัด ไบยา. "ชุมชนมีส่วนร่วมเรื่องเก่าในวันใหม่ของการพัฒนาสาธารณสุข," *สาธารณสุขมูลฐานภาคเหนือ*. 4 (2541): 11.
- เศรษฐา เศรษฐีธร. บทบาทผู้นำองค์กรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดบนพื้นที่สูง ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านหนองหอยเก่า อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. *คู่มือหรือแนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐในระดับกระทรวงที่เป็นนโยบาย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ปิ่นเกล้าการพิมพ์, 2551.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. *การประเมินยุทธศาสตร์บริหารจัดการเพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติด ครั้งที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ, 2549.
- _____. *รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดประจำปีงบประมาณ 2544*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ, 2544.
- สานิต ธนทวี. *ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อนโยบายในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดกรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร*. การค้นคว้าอิสระ รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- โสภณ สุวรรณะ. *การมีส่วนร่วมในสาธารณสุขมูลฐาน*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.